

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 660.— | Negyed évre K 170.—
Fél évre „ 340.— | Egy hóra „ 60.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAÇ-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség 10 20

Bethlent kudarc fenyegeti

A „Keresztény Polgárok és Kisgazdák Nemzeti Egység Pártja“

Kettészakad a kereszténypárt

Budapest, nov. 25. Mára kiderült, hogy Bethlen a kisgazdapárt elé terjesztendő kívánságával túllépte azt a határt, amelyen túl a kisgazdapárt semmi esetre sem hajlandó követni. Tegnap még úgy látszott, hogy Bethlen megelégednék azzal, hogy a kisgazdapárt megváltoztatja nevét és programját és ezzel módot nyújt a kereszténypárt 10—20 tagjának és a diszidenseknek arra, hogy a kisgazdapárhoz csatlakozzanak. A kisgazdák nagyrésze, bár nem szívesen, hozzájárult ehhez a megoldáshoz, feltéve, hogy Nagyatádi bentmarad a kormányban, Bethlen azonban ennél többet követel. Az egységes pártot új alapokon mint teljesen új pártot akarja megalakítani. Azt kívánja, hogy a kisgazdapárt oszlassa fel eddigi pártját, vidéki szervezetét és lépjen be az új pártba. Ennek az új egységes pártnak Bethlen a következő nevet szánta: **Keresztény Polgárok és Kisgazdák Nemzeti Egység Pártja.**

Nagyatádi hívei annál is inkább, mert Bethlen nem akarja Nagyatádit tárcához juttatni, ma már meglehetősen élesen szembe helyezkednek Bethlennel és lehetetlennek tartják, hogy Bethlen az egységes pártot meg tudja alkotni. Rámutattak arra, hogy Bethlen terve a kisgazdapárt érdekei ellen irányul. Hallani sem akarnak arról, hogy vidéki szervezeteket feloszlássák. A legerőteljesebben opponálnak a szélső szabad királyválasztók, akiknek egyike Bethlen tervéről így nyilatkozott munkatársunknak:

— Székely támad, székely bánja!

A Nagyatádi-csoport egy másik tagja munkatársunk előtt ezeket jelentette ki:

— Ha Bethlen pártot akar magának alakítani, menjen ki a vidékre és alkossa meg ott ezt a pártot. Tisza is így csinálta. Szó sem lehet arról, hogy pártunkat és vidéki szervezetünket feloszlássuk. Ha a miniszterelnöknek ilyen terve vannak, akkor a holnapi értekezleten kudarc fogja érni. Mi elmentünk az engedélykérés legszélső határáig. Közöltük Bethlennel, hogy készek vagyunk őt az egységes párt létrehozásában támogatni, az azonban nem lehet fölünk követelni, hogy öngyilkosságot kövessünk el. Vidéki szervezetek megszüntetése pe-

dig ezt jelentené. De hiába is oszlatnánk mi fel a vidéki kisgazdapártokat, holnap újból megalakulnának, természetesen szélsőségesebb vezetés alatt.

A kisgazdapártot nyugtalanítja az az aggodalom is, hogy Bethlen az új pártban szerephez kívánja juttatni a régi munkapárt néhány politikusát és hogy a kormányba is be akar venni régi munkapárti politikusokat. A párt mérsékelt szárnya még nem adta fel a reményt és azt hiszi, hogy Bethlen hajlandó lesz engedményeket tenni a kisgazdapárt fellegóságának. De a lelkesedés itt is engedett erejéből.

Döntés a holnapi értekezleten lesz, ha ugyan az értekezletet el nem halasztják hétfőre, amennyiben a képviselők nem lesznek jelen elegendő számban. A párt több tagja ugyanis a baranyai választásokra utazott le.

Az értekezlet kimenetelét megjósolni nem lehet, annyit azonban teljes határozottsággal meg lehet állapítani, hogy az egységes párt kilátásai a kisgazdapártban erősen leromlottak és hogy a kisgazdapártban ma már komolyan foglalkoznak azzal az eshetőséggel, hogy Bethlen kénytelen lesz visszahívni megbízatását.

A kereszténypárt kettészakad

A kereszténypárt ma délelőtt tanácskozást tartott. Az értekezleten résztvettek: Bernolák, Haller, Huszár, Turi, Kútkafalvy, Tassler és mások. Az egybegyűlteknek Haller István beszámolt a designált miniszterelnökkel folytatott tárgyalásairól, aminek alapján megvitatották a kereszténypárt helyzetét a készülő új politikai alakulatban.

Információnk szerint a felszólalók nagyrésze a miniszterelnök terve miatti aggályainak adott kifejezést, annyira, hogy az értekezletről távozók egyértelműleg meglehetősen pesszimizmussal nyilatkoztak a Bethlen-féle kibontakozásról. Kevés hajlandóságot mutatnak arra, hogy egységesen bevonuljanak az új egységes pártba, annak dacára, hogy Bethlen gróf az ország súlyos helyzetére és a keresztény irányzat biztosítására való hitvatkozással igyekszik a párt tagjait a maga számára megnyerni. Meg lehet állapítani, hogy ezidőig pozitív eredménye nem volt a keresztény pártban

a miniszterelnök kíséretének. A párt tagjainak hangulatából ítélve azt is meg lehet állapítani, hogy a párt szervezetének önállóságát még abban az esetben sem adja fel, ha a párt a szétválás folytán esetleg feloszlanék. Határozatot egyébként nem hoztak, de úgy látszik, hogy a kereszténypárt holnap esti döntő értekezletén szakadás következik be. Az egyik szélső legitimista ma este kijelentette, hogy a kereszténypártban a szakadás elkerülhetetlen és körülbelül 20-ra teszlik azoknak a képviselőknek a számát, akik szélső legitimista álláspontjuknál fogva a miniszterelnököt nem támogatják.

A párt intranzigens szárnya a keresztény irányzat biztosítása érdekében csatlakozik Bethlenhez, míg az ortodox legitimisták ellenzékké mennek.

A miniszterelnököt két óra után a kereszténypárt részéről Huszár, Ernst, Haller, Turi és Bernolák felkeresték és beszámoltak a kereszténypárt ma délelőtti tanácskozásán kialakult hangulatról.

A kereszténypárti politikusok körében az a hír terjedt el, hogy Bethlen vissza akarja állítani a közlelémezési miniszteriumot és ennek élére kereszténypárti politikust akar állítani. Nagyatádi Szabó miniszterségéről azt beszéltek, hogy ő minden körülmények között megvált a földmivvelésügyi tárca vezetésétől, helyét Mayer János foglalja el, ő azonban megmarad a kormányban mint tárcanélküli miniszter.

A kereszténypártban délután megbeszélést tartottak, melyen 17 képviselő vett részt. Feltették azt a kérdést, hogy ki hajlandó belépni az egységes

pártba? Mindössze Huszár Károly, Ernst Sándor és hosszas habozás után Legeza Pál jelentkezett. Ez a próbaszavazás nem mutat arra, hogy a miniszterelnök akciója nagy reményekkel kecsegtetne a kereszténypártban. Az optimista kereszténypártiak számítása szerint a párt 61 tagja közül 40 követi Bethlent és 21 meg ellenzékké. Ez a 21 képviselő megmarad keresztény nemzeti egyesülés pártjának és fentartja a párt kereteit és szervezeteit.

A guvernementális kereszténypártiakat Bethlennel az az érvelése készíti meggyőződésére, hogy Nagyatádinak bent kell maradnia a kormányban, mert ha kiszorítják, akkor mintegy 40 hívével együtt ellenzékké megy, egyesül a liberálisokkal, a független kisgazdákkal és akkor itt van az október. De meggyőződésére kész-tete őket Bethlennel az a kijelentése is, hogy ha koncepciója nem sikerül, akkor visszahívja megbízatását.

Nagyatádi a kormányzónál

Nagyatádi Szabó István ma délelőtt ismét tanácskozott Bethlen István gróf miniszterelnökkel, majd délután fél 5 órakor kihallgatáson volt a kormányzónál.

Délután 5 órakor minisztertanács volt, amely a folyó ügyekkel foglalkozott.

A kisgazdapártban ma este szöbakerült a kisgazdaminiszterium visszaállításának terve. Ezt a tárca nélküli miniszteriumot a kisgazdapárt egyik tagja vezetné és az volna a célja, hogy biztossítsa a kisgazdák részvételét a kormányban mind végig.

300 koronával esett a buza ára

Nagyatádi üzenete a gazdákhöz

A gazdák érdekeltségei eddig tagadták, hogy a termelők spekulálnak gabonájukkal és a gabona drágulását állandóan a kereskedelem és a börze machinációival indokolták. Heteken át alig került áru a piacra és erre a gazdák azt hangoztatták, hogy az ő gabonájukat a kereskedők és a malmok 800—1000 kornáért vásárolták össze. Most aztán egyszerre nagy árubőség támadt a vidéken és a kínálat következtében mintegy 300 koronával esett a buza ára. Nincs többé gabonainség és inkább vevő nincsen olyan nagy számmal, mint eddig.

A gabonakínálat váratlan be-következésének az a magyarázata, hogy nagyatádi Szabó István földmivvelésügyi miniszter képviselői útján üzenetet küldött a gazdáknak, hogy ne spekuláljanak tovább a gabonájukkal, mert lehet, hogy ő nem lesz többé földmivvelésügyi miniszter és akkor esetleg elrendelik a maximumást és rekvirálást.

Azonkívül arra is figyelmeztette a gazdákat, hogy a külföldön már kezd tért hódítani az amerikai gabona, amely leszorítja a világpiaci árakat és ennek következtében a magyar lisztet nem lehet majd eladni. Ha tehát még jó áron akarják

értékesíteni gabonájukat a gazdák, *siessenek az eladással.* Ez az üzenet a vidéken nagy hatást ért el és egyszerre mindenfelé nagy tételekben kínálnak gabonát. A gazdák óriási készletekkel rendelkeznek és miután most a kínálat napról-napra növekszik, minden valószínűség szerint a gabonaárak további esése várható.

Női kabáttra Velour

minden színben, bundahuzat téli kabát, öltöny-zövet nagy választékban kapható, dacára az áremelkedésnek igen jutányosan

Fischer Adolf és fia
cégnél, PIAC-UTCA 61. SZ.

Felemltek az áramárakat

Megdrágul a villamos

A jog- és pénzügyi bizottság ma délutáni ülésén tárgyalta a világi bizottságnak azt a javaslatát, hogy december 1-től a villamos áram árát emeljék fel a következőképpen:

Lakásokban 16 korona 180 kilowattóra évi fogyasztásig, ezenfelül 19 korona. Lakás és üzlet együttes fogyasztása 19 korona. Üzletek, műhelyek, kávéházak, ipartelepek világi árama 21 korona. Motorikus áram 18 korona. A városi tisztviselők továbbra is 8 koronáért kapják az áramot évi 180 kilowattóráig, ezenfelül 16 koronát fizetnek.

Az új áramárakból a következő kedvezmények adandók: Iskolák, kórházak a fogyasztás nagyságára való tekintettel nélkül 16 koronát fizetnek, ebből is 20 százalék kedvezményt kapnak még az egyházak által fenntartott iskolák. Az államvasutak a 21 koronás árból 20 százalék kedvezményt kapnak. Az államvasutak a 21 koronás árból 20% engedményt kapnak, a dohánygyár 10%-ot. Az ipari áram árából 2000 kilowattóra fogyasztásnál 10%, 5000 kilowattóránál 20%, 100.000 kilowattóránál 30%, ezenfelül 40% az engedmény. A malmokkal a kedvezményről külön tárgyalás folytatandó.

A gáz ára változatlan marad.

A bizottság a javaslatot elfogadta, csupán a dohánygyár kedvezményét törölte.

Az áramárak felemelésével kapcsolatban a tanács a helyi vasut által fizetendő árakat is felemelte, amivel szember a villamos menetdíjakat is fel emelték december 1-én kezdődő érvénnyel, úgy, hogy a szakaszjegy ára 3, a vonaljegyet ára 4 korona lesz. A Csapó-utca december 1-től kezdve egy szakasz lesz és a Bikától a végállomásig, vagy vissza csak szakaszjegyet kell váltani.

FELDHEIM és WEISZ

olcsó és jó szövetek
kizárólagos raktára

PIAC-UTCA 73. SZ.

Vételkényszer nélkül mindenki saját érdekében tekintse meg

8 millió tiszta haszna volt a közellátási hivatalnak

Nagy vita a jutalmazásokról

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután 3 órakor ülést tartott a közgyűlés tárgysorozatának előkészítésére. A tárgysorozat legnagyobb vitát provokáló pontja a közellátási hivatal felszámoló bizottságának jelentése volt.

Zempléni Kornél dr ismertette a jelentést, amely szerint a felszámoló bizottság működésének tiszta hasznaként 8.123.914 koronát állapított meg. Ebben nincs benne az az 1.048.500 korona, amit a felszámoló bizottság a közgyűlés határozatából már átutalt a házipénztárnak. Vannak még függő ügyek, elszámolások egyes bányákkal, két nagy per, ezeknek lebonyolítására a felszámoló bizottság Magoss György dr tisztii főügyész, Kondor Kálmán főszámvevő és ifj. Schwartz Vilmos kiküldését javasolja. A tiszta haszonból levonandó 123.000 korona és ez az összeg a 100.000 koronás adótartalékkal együtt a függő ügyek lebonyolításának rendelkezésére bocsátandó. Az így megmaradó 8 millió korona tiszta haszon mint külön alap kezelendő és már most mondja ki a közgyűlés, hogy ezt az összeget a létesítendő közszégi takarékpénztár alapjául kívánja kezelni és felhasználni.

Márk Endre felszólalása után a bizottság a felszámoló bizottság jelentését tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Elfogadta a 8 millió haszonnak a közszégi takarékpénztár létesítésére szolgáló külön alapként való kezelésére vonatkozó javaslatot is azzal, hogy a függőben levő ügyek elintézése ezt az alapot csak növelheti, de nem csökkentheti.

Zempléni Kornél dr bemutatja ezután ifj. Schwartz Vilmos volt közellátási hivatali igazgató javaslatát arról, hogy a felszámoló bizottság részére jutalmaként szavazza meg a közgyűlés a felszámolás alatt elért 4 millió koronás tiszta haszon 5%-át, a felügyelő bizottság tagjai számára pedig fejenként 3000 koronát; valamint a felszámolási bizottság javaslatát, amely szerint a közellátási hivatal tényesen betöltötte hivatalát, ami első sorban vezetőjének, ifj. Svartz Vilmosnak az érdeme, aki ritka szaktudással és fáradhatatlan buzgalommal munkálkodott a gyönyörű eredmény elérésén és ezért az elért 8 millió koronás tiszta haszon 3%-ának jutalmaként való megszavazását javasolja.

A tanács javaslata az, hogy a felszámoló bizottság részére adja meg a közgyűlés a javasolt 5%-ot olyképen, hogy az 8 részre osztandó, amelyből 2 rész a bizottság elnökéé, 1-1 rész pedig a bizottság tagjaié és jegyzőjéé. Ifj. Schwartz Vilmos kiváló érdemeit elismeri a tanács és javasolja is, hogy munkásságáért a közgyűlés köszönő elismerését fejezze ki, azonban a

tanács úgy látja, hogy az elért eredmény Schwartz Vilmos vezetésével ugyan, de a város több tisztviselőjének tevékenységével és érdemes közreműködésével érte el, akik szintén megjutalmazandók. A tanács tehát azt javasolja, hogy a 8 millió korona 3%-ából 2% adassék ifj. Schwartz Vilmosnak, 1% pedig a közreműködött tisztviselőknek és pedig Zöld József tb. tanácsnoknak 30.000 korona, Vársány István dr tanácsnoknak, 20.000 korona, a többi közigazgatási személyzetnek együttesen 30.000 korona.

Márk Endre udvari tanácsos az előadói javaslatot elfogadja azzal, hogy a javasolt jutalom a maximum legyen és további jutalmazásokra ne kerülhessen sor.

Markovics Elemér dr nem fogadja el az előadói javaslatot, mert szerinte a közellátási hivatalnak nem lett volna szabad nyereséget elérnie, ha elért, a polgárság zsebéből vette ki hivatala ellenére és különben is a hivatal személyzete évenként megkapta a maga jutalmát.

Nagy József nyug. miniszteri tanácsos utal a felszámoló bizottság jelentésére, amely szerint az elért eredmény főleg és elsősorban ifj. Schwartz Vilmos érdeme, aki azalatt az idő alatt, amíg a közellátási hivatalt vezette, minden idejét ennek az intézménynek szentelte. A felszámoló bizottságot úgy állították össze, hogy az, ha a legkisebb hibát is felfedezte volna Schwartz Vilmos működésében — aki ellen különben hét szigorú vizsgálat is volt működése alatt minden eredmény nélkül — bizonyára sietett volna ezt a közgyűlésnek bejelenteni. Ha ez a bizottság azt mondja, hogy Schwartz Vilmos a 3%-ot megérdemli, akkor azt feltétlenül meg kell adni. A tisztviselők is megérdemlik a megjutalmazást, de nem Schwartz Vilmos rovására, nekik is meg kell adni az 1% jutalmat külön.

Juhász Ignác szólalt még fel hasonló értelemben, majd szavazásra került a sor. A bizottság 6 szóval 4 ellen Nagy József javaslatát fogadta el, amely szerint azt javasolják a közgyűlésnek, hogy ifj. Schwartz Vilmosnak 3%, a tisztviselőknek külön 1% jutalmat szavazzon meg. — A tanács javaslatainak a felszámoló bizottság megjutalmazására vonatkozó részét változatlanul elfogadták.

— Forgalmi adó vezetéséhez szükséges pénztárkönyvek mindenféle nagyság és vastagságban hitelesítve is beszerezhetők Hegedűs és Sándor Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság papírkereskedésében Piac-utca 34.

— Jóka! összes műveit és Pallas lexikont megvételre keres Aczél antiquariuma, Első Takarékpénztár-palota.

Briand és Harding ös' zvezeszek

Páris, nov. 25. New-Yorkból jelentik: Briand hazautaztában ideérkezett. Hír szerint Harding elnök és Briand között izgalmas bucsujelenet játszódott le. Briand egy utolsó szót intezett az elnökhöz, ez azonban visszautasító magatartást tanúsított. Briand még arra is elragadtatta magát, hogy Anglia tengeri politikáját és a vélemény uralkodik, hogy Briand szerepe Franciaországot elszigetelt helyzetbe juttatta.

Feloszlatták a német monarchista szervezeteket

Berlin, nov. 25. A birodalmi kormány ma feloszlatta a Rossbach, Hubertu, Aulock, Heydepreck és Oberland nevű monarchista szervezeteket. Aki ezentul is résztvesz a feloszlalt szervezetek valamelyikében, 50.000 márkáig terjedő bírsággal, valamint 3 havi várfogsággal vagy fogházzal sújtják.

A szövetségközi katonai ellenőrző bizottság ismételtelen a legnyomatékosabban követelte a szóbanforgó szervezetek feloszlását. A birodalmi kormánynak teljesítenie kellett ezt a követelést, feltéve, hogy a szervezetek tevékenysége, a londoni ultimátummal kapcsolatban, beleütközik az 1921. évi március 22-iki törvénycikkbe. Bizonyos, hogy a szóbanforgó egyesületek, bár nagyjából gazdasági céljaik voltak, katonailag voltak tagolva és a birodalom nagyrésztében meg voltak szervezve.

MERKUR IRÓGÉP-VÁLLALAT. Irógépek, javítások és kellek raktára. TELEFON-SZÁM 540.

Meg ü getik a részleges tisztújítást
Segély a tisztviselőknek

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén Márk Endre indítványára javaslatot tett a közgyűlésnek, hogy a részleges tisztújítást kéri régebbi feliratának elintézését sürgesse meg a belügyminiszternél és ecélből egy Nagy József, Jóna János és Kun Béla dr. bizottsági tagokból álló bizottságot küldjön Budapestre.

Javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy a városi tisztviselők anyagi helyzetének pillanatnyi enyhítésére adja meg tisztviselőinek a következő segélyeket: Egyszeri beszerzési segély, amelyet az állami tisztviselők már megkaptak. A hatósági ellátás megváltási összegének 100 koronáról 200 koronára emelése. A drágasági segély olyan rendezése, hogy mindenki legalább annyi drágasági segélyt kapjon, mint az államiak. Külön beszerzési segélyként a családi állapot szerint a családi pótlék egy évi összegének azonnali kifizetése. Az egész segélyezés 1.640.000 koronát tesz ki.

Raktára: Bel- és külföldi gyártmányu téli kabát, felöltő, öltöny és eszimanadrág-szövetek, női kosztümekelmék és szabókellékek Eladás nagyban és kicsinyben!!

FELDHEIM DEZSŐ
minden igényt kielégítő posztógyári lerakatát
Piac-utca 67. - (Frohner-ház)

Reinheimer felesége Oroszországba megy

Két hét előtt megirtuk, hogy Reinheimer Rezsőt, Rubin Farkas gyilkosát, az orosz tanács-kormány kívánságára Oroszországnak kiadta a magyar kormány. A cserére vonatkozólag az orosz és a magyar kormány között létesített megállapodás szerint a kiadott kommunistákat családtagjaik is követhetik. Reinheimer Rezsóné, akinek férjét már át is adták Revalban Oroszországnak, most felhasználta az egyezség által nyújtott alkalmat és utlevélt kért a rendőrségen, hogy követhesse férjét Oroszországba. Az utlevél kiadásának természetesen semmi akadályja nincs.

A budapesti iözsde

Zürichi zárlat 0.57 és fél

Budapest, november 25.

Az értéktőzsde szilárd irányzata mellett is csak egyes értékeknel történtek nagyobb áremelkedések, de a részvények árfolyama általában a tegnapi nivón mozgott. A hangulat bizakodó, a forgalom azonban nem volt nagyarányú. Árak:

Magyar Hitel 2180—100, Osztrák Hitel 1390—20, Leszámitoló 755—70, Hazai bank 660—90, Angol-magyar 805—795, Magyar-olasz 320—25, Keresk. bank 7700—800, Ált. takarékp. 980, Pesti hazai 24500, Borsod-Misk. 3900—50, Concordia 2625—700, B. pesti gőz. 6900—7000, Gizella 2875—950, Hungária 3950—4000, Viktória 14000—900, Beocsini 7150—400, Bányás és kohó 6200—400, Ált. község 14000—13425, Salgó 6900—7100, Urikányi 7900—75, Ganz-Danub. 38000—37900, Ganz-vill. 6975—25, Rima 3600—460, M. Acél 3300, Schlick 1260—320, Lipták 575—50, Láng 1580—600, Brassói 4125—300, Hazai faterm. 2750—900, Nasci 22100—500, Magyar erdő 1280—330, Országos faterm. 1415—65, Lichtig 890—65, Klotild 4500—400, Karton 2900—800, Izzó 6425—550, Papír 3700—650, Spódium 3225—175, Cukor 18700—800, Lámpa 3300—475, Östermelő 930—10, Gumi 3625—575, Telefon 5200—50, Adria 8850—9100, Atlantica 3400—75, Közveti 1160—40, Levante 8800—9150, Államvasut 3950—775, Trust 2375—425.

A valutapiac a márka zuhanást 3.39-ig és magával rántotta a többi külföldi bankjegyet és kifizetéseket is úgy, hogy Bécs 13-ig esett. Árak:

Napoleon 3080—3040, Font 3715—3650, Dollár 955—889, Francia frank 64.50—63.75, Márka 3.57—3.39, Lira 37—36.50, Romanov 59—62, Lei 6.43—6.35, Sokol 9.45—9.37, Svájci frank 170—168, Kor.-dinár 11.57 és fél—11.45, Bécsi 14.75—14 és háromnyolcad, Lengyel márka 25.75—26.

Az utótőzsde gyenge volt, csökkenés árfolyamokkal. Magyar hitel 2080—100, Osztrák hitel 1260—80, Salgó 6900, Rima 3430, Kohó 6250, Ált. község 13700, Lichtig 855, Orsz. Fa 1400, Lipták 556, Államvasut 3775, Klotild 4370, Brassói 4350, Izzó 6500, Telefon 4250, Viktória 14850, Bpesti gőz. 7000, Bors.-misk. 3975, Gizella 2900, Hungária 3950, Concordia 2700. A valutapiac az utótőzsdén különösen a nyugati valuták gyengültek. Napoleon 3050, Font 3650, Dollár 891, Francia frank 64, Márka 3.38—3.41, Lira 36.50, Osztr. ezres 14.50, tízezes 13.25, Lei 6.37, Svájci 170, Dinár 11.50, Kifizetések: Berlin 3.17 és fél, Bécs 13 és egyenylő, Ezüst korona 37.50, Forint 99.

Zürichi devizák

Zürich. (Zárlat.) Berlin 1.85, Hollandia 188.25, Newyork 526, London 21.02, Páris 36.80, Milano 21.50, Prága 5.55, Budapest 57 és fél, Zágráb 170, Varsó 16, Bécs 17, osztrák helyezett 12

Terménytőzsde

A hangulat a terménytőzsdén barátságossá vált, az összes értékek kivétel nélkül megszilárdultak, csak a zab volt kissé elhanyagolt. A malmok

megkezdtek vásárlásaikat és összesen mintegy 26 vagonnal vásároltak. Keresték még a rozst. A repce elhanyagolt.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2580—615, egyéb 2570—600, rozs 1700—715, takarmány árpa 1850—900, sör-árpa 1925—975, köles 1800—875, zab 1650—670, tengeri 2070—100, repce 30—32, korpá 1100—1130.

Előfordult kötések: Buza 5 vagon

2600 ab Budapest, 3 vagon 2625 ab állomás, rozs 10 vagon 1710 malomba bevive, zab 1675 ab Budapest, tengeri csöves 1650 ab állomás, egy vagon morzsolt 2070 ab állomás, köles 2 vagon 1700 ab állomás.

A liszt és őrlemények piacán forgalom alig alakult ki. 0-ás lisztet kiviteli célokra keresik. 0-ás liszt 43—45, főző 31—33, kenyérliszt 25—26, egységes rozsliszt 22.

A liberális blokk a tisztviselők üldözése ellen

Budapest, nov. 25. A Polgárok és munkások szövetsége ma este intéző bizottsági ülést tartott, amelyen a demokrata párt vezetői, Vázsonyi Vilmos, Ugron Gábor és Brody Ernő is megjelent.

Bárczy István elnök üdvözölte a demokratapárt csatlakozását a blokkhoz. mert kellően mérlegelni tudja azt a gyarapodást, amelyet a reakció ellen egységesen felsorakozott liberális és demokratikus front számára Vázsonyi egyénisége, az általa képviselt eszmék és a mögötte sorakozó tömegek jelentenek. Ugy érzi, hogy e percben mindaz, ami eddig esetleg válaszfalként szerepelt köztük, leomlott. A közösen megvívandó küzdelem megkívánja, hogy a legnyitlabb ösztönöség és bensőséges együttérzés legyen továbbra is az együttműködés alapja.

A demokraták nevében Ugron Gábor válaszolt. Megállapította, hogy a demokratapárt és a blokk programja minden részletében azonos. A politikai és közéleti reakció az egységes fronttámadást tettenéző szükségességére, amelyre minden szabadelvűen gondolkodót, minden energiát és munkakészséget immár haladéktalanul tömöríteni kell. Felhívja a blokk figyelmét a politikai szervezetek kiépítésének szükségességére.

Bárczy István ezután a blokk programjával megválasztott Méhely Kálmánt üd-

vözölte, akinek győzelme csak megerősíti a liberális eszmét, a polgárok és munkások egységes munkára való készségét.

Az intéző bizottság ezután aktuális politikai kérdésekkel foglalkozott, amelyekben való álláspontját a blokk képviselőtagjai a kormányprogram fölötti vitában fogják kifejteni. Elhatározta az intéző bizottság, hogy Baranyában több kerületben a blokk jelöltet fog állítani.

Batthyány Tivadar gróf előadásában foglalkozott az intéző bizottság az igazságtalannul elbocsátott közszolgálati alkalmazottak ügyével és a következő határozatot hozta:

A Polgárok és munkások szövetsége az üldözött tisztviselők érdekében szükségesnek tartja:

1. hogy a közszolgálati és munkás betegsegélyező pénztári alkalmazottak ellen a proletárdiktatura alatt tanúsított magatartásuk címén folyamatba tett igazoló és fegyelmi eljárásoknál hozott ítéleteket és kényszernyugdíjazásokat, kivéve a büntető törvénykönyvbe ütköző eseteket, megsemmisítessenek;

2. hogy az 1920. évi XIV. tc. alapján elrendelt összes kényszernyugdíjazások revideáltassanak és a törvény szerint azok előfeltételét képező beigazolt hazafiatalan magatartás szabályszerű fegyelmi hatóság által előzetesen megállapíttassék.

Osztrák csapatok Vas megyében

December 11-én lesz a soproni népszavazás — Ausztria ratifikálja a velencei egyezményt — Nem lesznek magyar csapatok a népszavazási területen

Bécs, nov. 25. A Tel. Korr. hivatalos jelentése: Ma délelőtt a szövetséges hadsereg csapatai a mellőlük adott csendőrséggel együtt megkezdtek az előrenyomulást a soproni népszavazási területtől délre eső egész terület rész birtokbavétele végett.

Sopron, nov. 25. Az osztrákok ma reggel megkezdtek Vasvármegye nekik ítélt területének megszállását. Délelőtt 9 óra 39 percig a következő községeket szállották meg: Gyanafalvát egy zászlóaljjal és ízüteggel, valamint egy összekötő naszáddal. Radafalvát egy zászlóaljjal és egy üteggel, Dobrafalvát egy zászlóaljjal, Senteleket és Felsőört két zászlóaljjal. A csapatok parancsnoksága Felsőörön van.

Bécs, nov. 25. Nyugatmagyarország déli részének megszállására az osztrák csapatok a stájer határ mentén ma reggel 9 órakor kezdték meg az előnyomulást. Arra számítanak, hogy december 4-ig befejezik a honfoglalást, mire december

11-én Sopronban és környékén megtarthatják a népszavazást.

Bécs, nov. 25. A lapok a soproni népszavazás várható eredményével foglalkozva, már előre kifejtik, hogy a népszavazás nem lehet kedvező Ausztriára nézve.

Bécs, nov. 25. A pénzügyi és költségvetési bizottság mai ülésén elintézte a következő fejezeteket: Külföld, saint germaini államszerződés és Burgenland. Schober kancellár a vita során közölte, hogy ép most érkezett hír szerint a nagykövetség konferenciája eleget tett Ausztria ama kívánságának, hogy a soproni szavazási területről minden csapatot távolítsanak el.

Bécs, nov. 25. Mint a Pol. Korr. jelenti, az osztrák kormány nyomban azután, hogy hirt kapott párisi követétől arról, hogy a nagykövetség értekezlete kimondta a magyar csapatoknak és csendőröknek a népszavazási területről való eltávolítását, a velencei egyez-

ményt jóváhagyás céljából a nemzetgyűlés elé terjesztette. A velencei jegyzőkönyvet a külügyi bizottság előreláthatólag kedden, a nemzetgyűlés pedig szerdán fogja tárgyalni.

Bécs, nov. 25. A szövetséges csapatok számára mára kijelölt menetcélokot Nyugatmagyarország déli részén incidens nélkül elérték. Az alsó-asztriai határon át előnyomuló hadseregek elérték a Lakompak—Vámosderecske — Németszentgrót — Borostyánkő vonalat. A szövetségi csapatok Stájerország felől a pinkafői körzetben birtokukba vették Alhót, Senteleket, Ökörtyélyest és Gyanafalvát. A katonai főparancsnokság ma átadta Nyugatmagyarország kormányzójának a soproni szavazási területtől északra eső országrész közgazgatását, beleértve a Fertőtől keletre eső területet is.

Kezdje meg működését az adófelszámolási bizottság!

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén napirend előtt felszólalt Nyiri Ernő dr és hangoztatva, hogy a város polgárai tudatában vannak adófizetési kötelességüknek, azonban ezidőszent olyan összegű adókat hajtanak be rajtuk, amilyet egész bizonyosan nem kellene fizetniök. Az adókat megállapító menekült tisztviselők olyan adókat vetettek ki, amelyek egész biztosan nem maradnak meg. A helyzet azonban az, hogy ezeket az adókat már végrehajtották, a polgárok ellen árveréseket folytatnak le. Az adófelszámolási bizottság évek óta nem működik, holott az indokolt felebezések őrási tömege vár elintézésre. Tekintettel arra, hogy a kormány az adó felszámolási bizottság elnökét már kinevezte Rother Béla kuriai bíró személyében, javasolja, hogy a bizottság kérje fel az illetékes hatóságot, hogy az adófelszámolási bizottságot állítsa össze és ez a bizottság mielőbb kezdje meg működését, mert a mai zaklatásoknak véget kell vetni.

Vásáry István dr kijelenti, hogy a pénzügyigazgatóság évek óta elmaradt munkájával és az új adók előkészítésével épen mostanában végzett és így sürgősség nélkül is hamarosan megkezdje működését az adófelszámolási bizottság. Hamarabb kellett volna a sürgető indítvánnyal előállni. Nyiri Ernő dr: Most vannak az árverések!

A bizottság Nyiri Ernő dr indítványát egyhangulag elfogadta.

— Lengyelországnak 27 millió lakosa van. Varsóból jelentik: Lengyelország területén ez év szeptember 31-én tartották meg az országos népszámlálást. Most fejezték be az egybegyűjtött anyag feldolgozását, a melynek eredményeként Lengyelországnak 26,943,000 lakosa van.

Győződjön meg

személyesen, hogy a legelőnyösebben — az újonnan megnyílt

Annó divatruházban

vásárolhat PIAC-U 67. a Vármegyeházával szemben. — Férfi és női szövetek, bársonyok, selymek, női- és gyermek szövetek, — férfi- és női fenérműk, flanelk, zefrek és vásznak őrási választékban :: :: :: ::

Női és férfikalapokat

a legszebben
3 NAP ALATT
csak a PIAC-UTCA

9.

Kalapiüzem

FEST, VASAL ÉS ALAKIT!

NÍREK

Ahol a volt király lakik

A földrajzi könyvek és utelírások nem győznek elég szépet és vonzót írni *Madeira*-ról, erről a portugál paradicsomról, amelyet Tengerész Henrik hajósai fedeztek fel és amelyet a portugál nép már századok óta a *boldog sziget* névvel jelöl.

Madeira körülbelül egy napi tengeri ut Gibraltártól és már messziről a legpompásabb tekintet nyújtja. Egy-másra tornyosuló, sűrű növényzettel borított hegyek, az azokról lezuhogó, ezüstösen csillogó patakok, a szorosok és szakadékok által vetett sötét arnyékok, a gyémánthidakként tűnődő gyakori szivárványok mind azt hirdetik a közelgő utasnak, hogy ez a sziget az istennek különösen megáldott földje. Ha pedig partra szállunk, szemünk felváltva gyönyörködhetik a dus növényzet váltakozó színeiben, a hegyek zöldjében, a glicínia-mezők égszínkéjében, a geraniumok és rózsák pirosságában, az ibolyák sötét lilaszínében. A virágok közül a tropikus égő pompás és hatalmas fái emelkednek ki, a babér és szikomorfák, a piniák és pálmák és a mesés sárkányfa.

Nemcsak a természet pazarolta a maga adományait e szigetre, hanem az ember is szépet, kellemest teremtett rajta. Értjük *Funchal* városát, a mely tele van templomokkal, kolostorokkal, villákkal, vendégszállókkal, mert tudnivaló, hogy *Funchal* Portugáliának legkeresettebb klimatikus helye, ahol sem télen, sem nyáron nem fognak ki az üdülést és gyógyulást kereső betegek, a szórakozást és mulatást áhító gazdagok.

A történelem följegyezte, hogy mikor az angol *Northumberland* hajó Szent Ilona, az ő szigetbörtöne felé vitte *Nagy Napoleont*, itt, *Funchal* kikötőjében bucszott el a világhódító világhuralma színterétől. Európától, hogy azt többé soha se lássa. Most egy másik angol hajó, a *Cardiff* jelent meg a madeirai parton, nem azért, hogy tovább menjen, hanem hogy partra szállítson egy szintén trónvesztett uralkodót, IV. Károly magyar királyt. Vajon e trónvesztett király is örökre bucszott-e Európától?

Vasárnapi istentiszteletek a református templomokban: a Nagytemplomban d. e. fél 10 ó. prédikál dr. Baltazár Dezső püspök, ágendázik Tóth János lelkész, d. u. 5 ó. prédikál Konrád Zoltán h.-lelkész, a Kistemplomban d. e. 9 ó. prédikál Szele György lelkész, ágendázik Uray Sándor lelkész, d. u. 2 ó. prédikál Varga Jenő s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban d. e. 10 ó. prédikál Baja Mihály lelkész, ágendázik Mezei Béla s.-lelkész, d. u. 5 ó. prédikál Baka Béla s.-lelkész, az Árpád-téri templomban d. e. 10 ó. prédikál Konrád Zoltán h.-lelkész, ágendázik Márton Sándor s.-lelkész, d. u. 2 ó. prédikál Kiss Andor s.-lelkész, az Ispótyi-templomban d. e. 10 ó. prédikál dr. Révész Imre lelkész, ágendázik Varga Jenő s.-lelkész, d. u. 2 ó. prédikál Márton Sándor s.-lelkész, a homokkerti imaházban d. e. 10 ó. prédikál és urvacsorát oszt Nagy István valástanító lelkész, a szegényházban d. e. 10 ó. prédikál Kiss Andor s.-lelkész, A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövele a ref. egyház tanácstermében, Egyház-tér 17. sz. a. délután fél négy órakor.

Varrógépek, írógépek, orvosi műszerek, National-kaszszák, minden mechanikai dolgot szakszerűen javítanak Molnár Testvérek, Egyház-tér. Telefon 727.

A népszövetség válasza a magyar kormány jegyzékére

Genf, nov. 25. (Havas.) A népszövetség iőttkára a magyar kormány november 13-iki levelére válaszolva kijelentette, hogy a népszövetség azért nem interveniált Károly király ügyében, mert az érdekelt államok egyike sem kérte fel az intervencióra.

A király apanázsa

Belgrád, nov. 25. Tekintettel a nagykövetség tanácsának Károly király apanázására vonatkozó döntésére, a kisen-tente kormányai megbeszéléseket folytatnak az e kérdésben követendő közös eljárás céljából. A kisen-tente kormányai e kérdésben kollektív feltételekkel akarnak előállani.

A letartóztatott politikusok ügye

Budapest, nov. 25. A királylátogatással kapcsolatban folyamatba tett büniügyekben

— **Dr. Kiss Arnold Debrecenben.** Arra a nagyszabású gyászemlékünnepre, amelyet a 39. gyalogezred f. hó 27-én tartósi halottjainak tiszteletére és amelynek egy része a Deák Ferenc-utcai zsidó templomban fog lefolyni, a debreceni hitközség meghívta alkalmi szónokul dr. Kiss Arnold budai rabbit, a magyar zsidóságnak egyik legkiválóbb hitszónokát. Dr. Kiss Arnold azonban nemcsak mint hitszónok örvend jöhmévének, hanem mint egyházi író és vallásos költő is rendkívül népszerű, aki e tekintetben a magyar zsidóság Szaboleska Mihályának nevezhető. A nők számára írott, *Mirjam* című inádságos könyve minden művelt zsidó család körében megtalálható, a zsidó felekezeti lapok pedig gyakran közlik vallásos tárgyú, eredeti és fordított költeményeit. A tudós rabbi és kedvelt költő már tegnap Debrecenbe érkezett és a szombatot a zsidó hitközség körében tölti.

A 39-esek emlékünnep.

A 39. gyalogezred emlékünnepély rendező bizottsága felkéri a 39-es tartalékos tisztakat, hogy amennyiben a vasárnap rendezendő emlékünnepélyen egyenruhában akarnának megjelenni, úgy jelentkezzenek a katonai állomásparancsnokságnál. Péterfia-utcai lakत्या, földszint, ahol erre írásbeli engedélyt fognak kapni az állomásparancsnok urtól.

A postatisztviselők látogatása a muzeumban.

A debreceni postaigazgatóság, műszaki felügyelőség és számvéviség tisztikara ma délután Zoltay Lajos avatott kalauzolásá mellett behatóan megismerelte a városi muzeum történelmi osztályát. Dicséretes példát mutatott a kultúra iránti érdeklődésével a postaigazgatóság tisztikara, olyan példát, amely minél számosabb követőt érdemel.

— **Ma, szombaton reggel nyílik meg Budapestén a Hungária fürdő gőz- és kádfürdője.** Mindenkinél meglepetés lesz a hygienikusan átalakított izléses tiszta fürdő; melegség, jó buffet.

az ügyészség a nyomozás iratainak másolatát megküldte a katonai törvényszéknek is, a hol a különböző szerepeket vállalt katonai személyek ellen folytatják az eljárást.

Az ügyészségen előreláthatólag 8—10 napon belül befejezik a nyomozást és a továbbiakra nézve attól függ az eljárás folytatása, hogy a nemzetgyűlés miképen dönt a letartóztatott politikusok mentelmi jogának kérdésében. Ha a nemzetgyűlés felfüggeszti a képviselők mentelmi jogát, akkor az iratokat nyomban átteszik a büntető törvényszékhez, hogy kitűzhessék a tárgyalást.

Értesülésiünk szerint a katonai ügyészség is nemsokára befejezi a nyomozást és a katonai törvényszéken azonnal kitéjük az érdekelt tiszték ügyében a fő tárgyalást.

— **A járványbizottság szombaton déli 12 órakor** ilést tart a városháza kistanácsstermében, hogy határozzon, megnyíljanak-e az iskolák december elsején, vagy sem. Tüdős Kálmán tisztii főorvos az iskolák megnyitását fogja javasolni, amit a járvány-bizottság valószínűleg el is határoz.

— **Az izr. nőegylet második kulturdelutánja.** Az izr. nőegylet december 4-én, vasárnap délután 5 órakor tartja meg Lukácsné Váry Jolán zongoraművész és Simon Lilly urhölgyek, L. Loránt József hirlapíró és Fischer főkantór urak, valamint a templomi énekkar közreműködésével második kulturdelutánját. Jegyek előre váltthatók Lederer Miksáné elnök lakásán, Piac-utca 49., I. emelet, hétfőtől kezdve naponta délután 3 órától 6 óráig.

— **A közlekedési adóról** szóló szabályrendelet módosításait ma megállapította a jog- és pénzügyi bizottság. Villamos jegyek után 50 fillér közlekedési adót fizet az utas. Az adóból az első évben egymillió korona bevételt remélnék.

— **Rablótámadás egy cipészsegéd ellen.** Szabó Imre Zsák-utca 3. szám alatti cipészsegédet tegnap este fél 7-kor, amikor a Téglás-kertből haza akart menni és a Késes-utca sarkánál megállott, egy katonanadrágos, zubbonyos ember meg támadta azzal, hogy miért hallgatózik az ablak alatt. Közben Szabó a zubbonyos embernek magyarázta, hogy miért állott meg, a Késes-utca sarkáról egy sarga bőrkabátos ember ugrott elő. A támadók letépték Szabót, megverték és elvették 1700 korona készpénzét és okmányait tartalmazó bőrtárcáját. A rendőrség nyomoz a rablók után. Az újabb időkben rendkívül veszedelmesé vált Késes-utca környékén a rendőrszemek számának emelése sürgős szükség.

**LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDENEL.**

— **Az egyetemi ifjuság műsoros estéje.** A Debreceni Egyetemi Kör december első napjaiban a Vigszínházban színházi műsoros estét rendez, a mely művészi eseménynek ígérkezik. Szerepelni fog az estén Höchtl Margit, a kiváló magyar zongoraművész is, akinek abszolút művészi iátékát már több ízben volt alkalma a város közönségének hallani, s aki iránt minden egyes esetben a legteljesebb elismeréssel adózott. Bemutatásra kerül Herzeg Ferenc legújabb egyfelvonásos vígjátéka, a *Holicsi Cupidó*, melyet a Nemzeti Színház nemrégiben óriási siker mellett mutatott be. Egy másik egyfelvonásos is lesz a műsoron. A darabokat az egyetemi hallgatóság sorából kikerülő kiváló művészi erők fogják a színpadra vinni. Kilátásba helyezte leívetelét Ocskay Kornél is, a legjobb magyar opereténesekek egyike, — akit mint régi ismerőst örömmel fog üdvözölni Debrecen közönsége. Az Egyetemi Kör e művészi estje, amely jórétkony célokat szolgál, előreláthatóan ugy erkölcsei, mint anyagi tekintetben fényes sikerű lesz.

— **Nem nősül a szerb király.** Belgrádból táviratozzák: A belgrádi sajtóiroda jelenti, hogy a belgrádi Épocának az a jelentése, amely szerint Sándor király legközelebb meg nősül, nem felel meg a tényeknek.

— **Nyukosz-hirdetmény.** Értetem a hivatásos nyugdíjas katonatiszteket, özvegyeket, árvákat, akik a honv. miniszteriumtól kedvezményes ellátásban részesülnek, hogy szénutalványaik megérkeztek s azokat a városháza épület első emeletén (vizvezeték és csatornázási ügyosztály helyiségében hivatalos órák alatt) 8—2-ig átvethetik. Egyben értesitem a tagokat, hogy akik Nyukosz-naptárt óhajtanak rendelni, igényeiket december hó 1-ig a hivatalos órák alatt jelentsék be. A tagok részére körülbelül 25 korona, nem tagok részére kb. 100 korona. Nyukosz elnökség.

— **Frigyes főherceg palotát vett Budapesten.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Frigyes főherceg megvásárolta családja számára az Országház-utca 14. szám alatti kétemeletes palotát. Izabella főhercegnő ma délelőtt Albrecht főherceggel megtekintette a palotát. A főhercegi csaták meg, amelynek az lett a köznisztérium több osztálya van elhelyezve, alapos átalakításra szorul.

— **Férfi és fiu sapkák** bélelve legolcsóbban beszerezhetők Frank Imrénél, Piac-u. 43.

— **Fodor Lily kalapszalmájában,** Piac-u. 58., 4. lépcső I. 20. a legszebb modellnek kaphatók. Átalakításokat vállal. Tanuló-lányokat felvesz.

— **Szőnyegek, függönyök,** ágy- és asztalterítők, pokrócok, stb. a legolcsóbb árakban Horn és Erdélyi szőnyegházában, Debrecen, Kossuth-utca 19.

— **Bőr-butorokat** festek és javítok. Szántó kárpitos, Zugó-utca. Telefon 11—19.

Naponként friss virstli
PANETH szalámigyár
Icrahalóban

